

JONGE BOEREN KIESKOMPASS

PROVINCIALE STATEN 2019 - 2023



Brabants Agrarisch Jongeren Kontakt



Henri van den Boomen

Voorzitter BAK

Over één ding zijn jonge boeren en tuinders in Brabant het al gauw eens: ze hebben het mooiste beroep dat er bestaat, en daar zijn ze trots op! Tegelijkertijd staat de jonge Brabantse boer en tuinder voor een hele hoop uitdagingen. Hoe ga ik op een goede manier het bedrijf overnemen? Hoe zorg ik dat mijn stallen blijven voldoen aan de milieunormen? Hoe houd ik mijn bodem in topconditie? Allemaal uitdagingen die jonge boeren en tuinders elke dag proberen om te zetten in kansen.

Voor een gezonde en waardevolle agrarische sector in Brabant is het essentieel dat boeren en tuinders samenwerken met de Provincie, naar elkaar luisteren en met elkaar in gesprek blijven. Maar als jonge boeren en tuinders kunnen we ook zelf invloed uitoefenen. We hebben in de zomer van 2017 gemerkt welke invloed de Provincie kan hebben op onze bedrijven en onze toekomst als agrariër. Daarom hoop ik van harte dat jullie 20 maart allemaal een weloverwogen stem gaan uitbrengen tijdens de Provinciale Statenverkiezingen én de waterschapsverkiezingen. Om je daarbij te helpen heeft BAJK het Jonge Boeren Kieskompas gemaakt; een overzicht van de Provinciale partijen en hun standpunten over de agrarische sector. Doe er je voordeel mee!

*Jonge **Brabantse** boeren en tuinders zijn de **voedselmakers** van morgen. Dat is iets om **zuinig** op te zijn!*

Wat doet de Provincie?

Het is voor veel mensen niet duidelijk wat de Provinciale Staten ('de Provincie') doen. Er is weinig rechtstreeks contact tussen provincies en burgers. Maar ook op het provinciale niveau van de overheid hebben burgers en (agrarisch) ondernemers mogelijkheden om betrokken te zijn bij het beleid en de uitvoering hiervan.

De Provincie bepaalt namelijk veel wat voor boeren van toepassing is. Zo nemen zij besluiten over de indeling van de provincie: waar worden nieuwe woningen gebouwd, waar worden wegen en natuurgebieden aangelegd. Maar ook waar boeren een bedrijf mogen starten en aan welke regels zij moeten voldoen. Ook draagt de Provincie zorg voor het beheer van bestaande natuurgebieden.

Een voorbeeld van een besluit van de Provincie Brabant dat veel impact heeft gehad op de agrarische sector in de Provincie is het beruchte landbouwbesluit van 7 juli 2017. Toen besloot de Provincie om de deadline voor het verlagen van de ammoniakuitstoot met zes jaar te vervroegen van 2028 naar 2022.

Daarom is het belangrijk om als jonge boer je stem te laten horen tijdens de Provinciale verkiezingen. Het gaat tenslotte om jouw toekomst! Door je stem uit te brengen kun je invloed uitoefenen op de besluiten die de Provincie gaat nemen, ook op het gebied van land- en tuinbouw.

De Provincie kiest de leden van de Eerste Kamer

De Provinciale Staten regelen niet alleen zaken in de provincie zelf. De Provincie kiest ook de leden van de Eerste Kamer in Den Haag. De Eerste Kamer bepaalt of wetten die worden bedacht door volksvertegenwoordigers in de Tweede Kamer worden goedgekeurd. Pas als de Eerste Kamer een wet goedkeurt, wordt het echt een nieuwe wet.

Stem op woensdag 20 maart ook voor de waterschapsverkiezingen

De Provinciale Statenverkiezing is niet de enige verkiezing op 20 maart. Op dezelfde dag kunnen we ook stemmen voor het waterschap. Ook het waterschap heeft veel invloed op de agrarische sector in Brabant. Zo beheert het waterschap samen met de Provinciale Staten het waterbeleid. Afgelopen jaar hadden we een heel droge zomer wat grote gevolgen had voor de landbouw. Het waterschap kan met beleid invloed uitoefenen op de gevolgen bij droogte, maar ook bij veel en zware neerslag. Daarnaast denkt het waterschap na over hoe we overstromingen voorkomen en hoe we meren en sloten schoon houden.

Hoe werkt de Provincie?

Het Provinciebestuur bestaat uit twee onderdelen: de Provinciale Staten en de Gedeputeerde Staten.

Provinciale Staten

Woensdag 20 maart stemmen we voor de 55 leden van de Provinciale Staten. Dat doen we elke vier jaar. Provinciale Staten zijn de volksvertegenwoordigers van de provincie. Zij bepalen het beleid van de Provincie op de belangrijkste punten, en controleren de Gedeputeerde Staten.

Gedeputeerde Staten

De zes leden van de Gedeputeerde Staten bepalen het beleid van de provincie. Ze worden gekozen door Provinciale Staten. Aan hen leggen de Gedeputeerde Staten hun voorstellen voor. Daarnaast houden de Gedeputeerde Staten ook toezicht op de besturen van de gemeenten en waterschappen in de provincie.

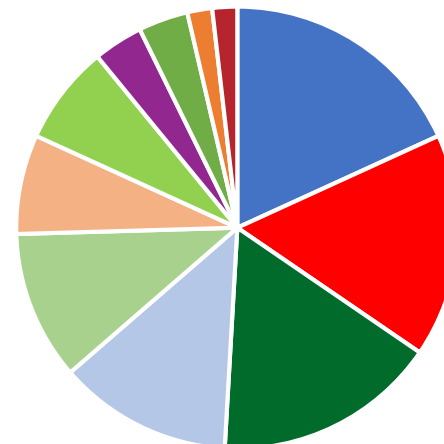
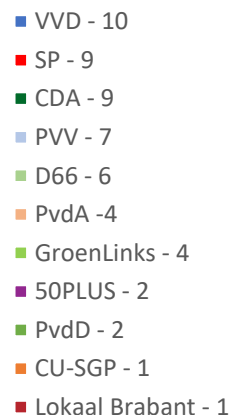
De zes Gedeputeerde Staten hebben allemaal een eigen takengebied, ook wel portefeuille genoemd. In Brabant had Anne-Marie Spierings van D66 de afgelopen vier jaar de portefeuille agrarische ontwikkeling, energie en bestuur. Samen met Johan van de Hout van de SP, portefeuillehouder water, natuur en milieu, heeft Anne-Marie Spierings veel invloed gehad op de agrarische sector in Brabant.

Hoe ook worden de Gedeputeerde Staten gevormd?

Na de Provinciale Statenverkiezingen wordt er door de winnaar van de verkiezingen een coalitie gevormd met andere partijen. De coalitie moet een meerderheid in zetels hebben in de Provinciale Staten. De coalitie kiest vervolgens de portefeuilles die in de Gedeputeerde Staten komen en wie er in de Gedeputeerde Staten komen.

Zetelverdeling van 2015 t/m 2019

In de Provinciale Staten zitten 55 leden van 11 partijen. Hieronder zie je hoe de zetels verdeeld zijn. De afgelopen vier jaar waren de VVD, SP, D66 en PvdA vertegenwoordigd in de Gedeputeerde Staten.



WV D

*"Boeren **werken** dagelijks hard voor
het **brood** op de plank"*



**Christophe
van der Maat**

Fractievoorzitter



Walter Manders

Woordvoerder landbouw

Standpunten over boeren

- De agrarische sector is niet voor niks een topsector. Om een topsector te blijven en rekening te houden met maatschappelijke ontwikkelingen, moet de sector ook innoveren.
- De VVD ondersteunt provincie boeren die willen innoveren en vernieuwen. Speerpunten daarin zijn het stimuleren van innovatie, natuurvriendelijke landbouw, en mens- en diervriendelijk boeren.
- Wij willen in Brabant een Agrofood-sector die gezond is voor boeren, burgers en dieren. Een sector waarin innovatie hoog in het vaandel staat en waarin productiesystemen duurzamer worden.
- Wij willen in Brabant een Agrofood-sector die voedsel produceert met respect voor mens en natuur, en die steeds meer circulair wordt. Tegelijkertijd moeten ondernemers kunnen vertrouwen op een goed verdienmodel.
- De VVD wil geen wetgeving 'stapelen' bovenop de reeds vastgestelde regels.

Bekijk het volledige verkiezingsprogramma op brabant.vvd.nl



*"Jonge mensen, traditionele
bedrijfsopvolgers en mensen van
buiten de sector, meer en betere
kansen te geven. Brabant heeft hen
hard nodig!"*



**Marianne
van der Sloot**

Fractievoorzitter



**Tanja
van de Ven**

Woordvoerder landbouw

Standpunten over boeren

- Er is aandacht voor de (jonge) agrarische ondernemer die zijn bedrijf wil ontwikkelen, om hem de kans te geven te verduurzamen.
- Het landbouwbesluit van 7 juli 2017 (het vervroegen van de verlaging van de ammoniakuitstoot van 2028 naar 2022) bezien we opnieuw, met extra aandacht voor onrealistische deadlines of ongewenste effecten.
- We zetten in op experimenten met het realtime meten van schadelijke uitstoot bij de intensieve veehouderij om in beeld te krijgen wat er feitelijk gebeurt in de leefomgeving.
- Het CDA gaat uit van de maat van het familiebedrijf en is trots op de vele familiebedrijven in onze provincie.
- Veel agrarische bedrijven hebben geen bedrijfsopvolger. We koppelen familiebedrijven zonder bedrijfsopvolger aan ondernemers die graag boer willen worden maar toevallig geen ouders hebben die uit de landbouw komen.
- We willen een actieve houding van de provincie bij het faciliteren van nieuwe concepten en verdienmodellen.
- Een jaarlijkse verkiezing van de meest stoere, Brabantse boer van het jaar. Dit is een boer die voorop loopt in duurzaamheid en innovatie.

Bekijk het volledige verkiezingsprogramma op www.cdabrabant.nl

SP. 

*“**Supermarkten** moeten hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen door **boeren** een **eerlijke**, reële **prijs** te betalen.”*



Maarten Everling

Fractievoorzitter & woordvoerder landbouw

Standpunten over boeren

- Gezondheid van mens en dier dient altijd voorop te staan. Daarom gaat de provincie uit van het verzorgingsbeginsel bij uitbreidingen en nieuwvestigingen van stallen en mestverwerkingsinstallaties, rekening houdend met cumulatie van risico's met al bestaande activiteiten.
- De gezondheidskaders rond mestverwerkers breiden we uit met kaders voor alle vormen van veeteelt, met speciale aandacht voor de geitenhouderij.
- De productie van eiwitrijk plantaardig voedsel voor mens en dier (veevoer) wordt gestimuleerd om een afname van diereiwit (vlees) te compenseren en om een duurzaam alternatief te bieden voor de soja-import uit Zuid-Amerika.
- Kunstmestgebruik wordt teruggedrongen en precisiebemesting met natuurlijke meststoffen wordt gestimuleerd. Overbemesting mag niet meer voorkomen.
- Elk voorstel dat ook maar enigszins geweld doet aan de op 7 juli 2017 aangenomen milieumaatregelen wijzen we resoluut van de hand. Transitie naar duurzame, kleinschalige en diverse landbouw wordt ondersteund.
- De provincie moet een actiever beleid gaan voeren om het aantal dieren in de veeteelt fors af te laten nemen.
- Luchtwassers worden uitgefaseerd.

Bekijk het volledige verkiezingsprogramma op noord-brabant.sp.nl



PARTIJ VOOR DE **VRIJHEID**

"Een boer moet kunnen ondernemen en zo min mogelijk belemmerd worden via onzinregels of doorgeslagen natuurregelgeving."



Alexander van Hattem

Lijsttrekker



Maikel Boon

Woordvoerder landbouw

Standpunten over boeren

- De boer moet boer kunnen blijven. Daarom wil de PVV de door het huidige college doorgedrukte onevenredig zware maatregelen voor de veehouderij terugdraaien.
- Veehouderij in Brabant moet voldoende oog hebben voor de omgeving. Maatwerk moet mogelijk zijn. De huidige milieumaatregelen zorgen juist voor een averechts effect: door de kostbare maatregelen kunnen boeren niet meer investeren in dierenwelzijn en leefbaarheid.
- De PVV ziet veel meerwaarde in een belangrijke rol voor de agrariër bij natuurbeheer. De regels daarvoor dienen vereenvoudigd te worden. Van het introduceren van 'nieuwe' soorten zoals edelherten, lynxen en wisenten, moet geen sprake zijn.
- De PVV zet in op het ruimhartig faciliteren van alternatieve inkomensbronnen voor landbouwers. Ook moeten kleine bedrijven op de agrarische locaties mogelijk zijn.
- Geen bemoeienis met bedrijfsvoering, export van meststoffen moet mogelijk zijn. Mestverwerking moet kleinschalig kunnen op het eigen erf, grootschalig alleen op industrieterreinen als daar lokaal draagvlak voor is. Geen subsidie voor mestvergisters.
- De PVV wil een keurmerk introduceren voor zorgvuldige agrarische producten van Brabantse kwaliteit.

Bekijk het volledige verkiezingsprogramma op www.pvvnoordbrabant.nl

D66

**“Brabanders worden weer trots op
de agrarische sector”**



**Anne-Marie
Spierings**
Lijsttrekker



Arend Meijer
Woordvoerder landbouw

Standpunten over boeren

- De Brabantse landbouw is koploper in innovaties die vervolgens weer geëxporteerd worden. De provincie moet daarbij sturen op doelen en effecten, niet op het voorschrijven van technieken. Waar nodig creëert D66 hiervoor experimenteerruimte.
- D66 maakt zich zorgen over het groeiende aantal verouderde en lege stallen in het Brabants buitengebied. D66 wil naast sloop het herbestemmen van agrarische bedrijven en stallen eenvoudiger maken en innovaties mogelijk maken. Ook wil D66 huidige leegstand beperken door nieuwbouw slim te koppelen aan sloop.
- D66 wil vermesting van bodem en water tegengaan om de natuur in Brabant te beschermen. De provincie moet daarom streng toezien op zorgvuldige naleving van de bestaande milieuwetten. D66 wil met ZLTO voorlichting organiseren over alternatieve vormen van bemesting.
- D66 wil waar mogelijk onnodige regelgeving uit de weg nemen om betere verdienmodellen voor duurzame voedselproductie mogelijk te maken.
- D66 ziet voor grootschalige melkveehouderij en niet-grondgebonden veeteelt alleen ruimte op locaties waar deze geen overlast veroorzaken. D66 wil dat de provincie ondernemers met een heel hoge score op de BZV extra ondersteunt.

Bekijk het volledige verkiezingsprogramma op noordbrabant.d66.nl



PvdA

"Minder varkens, koeien en kippen zijn nodig om de volksgezondheid in Brabant in stand te houden."



Stijn Smeulders

Lijsttrekker



Martijn de Kort

Woordvoerder landbouw

Standpunten over boeren

- Bij het inrichten van de ruimte gaan gezondheid, veiligheid en duurzaamheid altijd boven het economische belang.
- Het is code rood voor de biodiversiteit in Brabant. We zetten de aanpak om de stikstofdepositie op onze natuurgebieden terug te dringen dan ook krachtig voort.
- Rond natuur- en waterwingsgebieden wordt het gebruik van bestrijdingsmiddelen aangepakt om uitspoeling te voorkomen. In andere gebieden wordt het gebruik zoveel mogelijk ontmoedigd.
- Een forse vermindering van de veestapel in Brabant is noodzakelijk. Boeren die overblijven dienen zoveel als mogelijk grondgebonden (bij voorkeur biologisch) te werken. De in 2017 genomen maatregelen om de veehouderij te verduurzamen worden doorgezet.
- Wat de PvdA betreft zet de Brabantse agrofoodsector met hulp van de provincie volop in op de transitie naar plantaardige eiwitten en innovaties als kweekvlees. De provincie investeert daarom in een nieuwe kennisinstelling waar plantaardige eiwitten worden ontwikkeld.
- Om ervoor te zorgen dat vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) wordt opgeruimd en crimineel gebruik wordt voorkomen, wordt voor nieuwe stallen een bijdrage geïnd die in een provinciaal sloopfonds wordt gestort.

Bekijk het volledige verkiezingsprogramma op brabant.pvda.nl

GROEN
LINKS

**"Landbouwbedrijven horen
kwaliteitsproducten te leveren tegen een
eerlijk en rechtvaardig
inkomen voor boerengezinnen."**



Hagar Roijackers

Lijsttrekker & woordvoerder landbouw

Standpunten over boeren

- De provincie stimuleert toekomstgerichte landbouw: grondgebonden, natuurinclusief, bio, diervriendelijkheid, kruidenrijke weiden, weidevogels en biodiversiteit.
- Investerings in landschap en biodiversiteit zijn vereiste randvoorwaarden bij ontwikkeling; hier staat financiële beloning tegenover.
- Toekomstgerichte landbouw wordt bevorderd met financiële bijdragen voor onderzoek, kavelruil, en verdere vergroening van het grond- en pachtbeleid.
- De provincie heeft de regie in een eerlijke en transparante omgevingsdialoog tussen veehouders, omwonenden en gemeenten. Omwonenden krijgen versterking in kennis.
- De veestapel in Brabant wordt fors verkleind door het intrekken van milieuvergunningen en door eigen provinciale regelgeving.
- Brabant heeft teveel natuurlijke mest, GroenLinks vindt dat het gebruik van kunstmest moet worden ontmoedigd.
- Luchtwassers maken plaats voor natuurlijke alternatieven.
- Er komt meer sturing op huisvesting en arbeidsomstandigheden van (tijdelijke) arbeidsmigranten in de landbouw.

Bekijk het volledige verkiezingsprogramma op brabant.groenlinks.nl



*"50PLUS wil alles op alles zetten om dorpen **vitaal** te houden, ook met het oog op **leefbaarheid** in de steden."*



Jan Frans Brouwers

Lijsttrekker & woordvoerder landbouw

Standpunten over boeren

- 50PLUS is van mening dat duurzame landbouwgronden moeten worden gekoesterd en vrij moeten blijven van activiteiten als zonneparken en bijbehorende infrastructuur. Het duurzaam produceren van producten in de agrarische sector is een must.
- Voor 50PLUS is het vanzelfsprekend dat deze sector blijvend innoveert op het gebied van produceren, gezondheid en omgevingsbelasting, maar is tevens van mening dat er ook sprake moet zijn van een haalbare business case voor de boeren-ondernemer.
- Dierenwelzijn is voor 50PLUS een groot goed er moet dan ook een zorgvuldige afweging gemaakt worden tussen het maximaal aantal dieren ten opzichte van de beschikbare ruimte.
- Het voorgaande, het maximaal aantal dieren ten opzichte van de beschikbare ruimte, geldt niet alleen voor stallen maar ook voor de natuur. Als uiterst middel is het bejagen van dieren toegestaan.
- 50PLUS wil, kijkend naar onze voorgaande punten, de grootschalige intensieve veehouderij beperken.

Bekijk het volledige verkiezingsprogramma op www.50plusbrabant.nl



**Partij voor
de Dieren**

*"Een goede boer is iemand die met
liefde voor het vak een ambacht
uitoefent en dus geen mestmanager
of landbouwgiftechnoloog."*



Marco van der Wel

Lijsttrekker & woordvoerder landbouw

Standpunten over boeren

- Uitbreiding en nieuwbouw van de intensieve veehouderij wordt niet toegestaan. De provincie zet in op een krimp van het aantal landbouwhuisdieren van minstens 70%.
- De provincie zet volledig in op omschakeling naar lokale, grondgebonden, plantaardige en biologische landbouw. Geen subsidies voor megastallen.
- Er komen geen nieuwe mestfabrieken bij en uitbreidingen worden niet vergund. Er komt beleid om het aantal mestfabrieken af te bouwen.
- Fijnstof, geur, geluid en ziektekiemen tasten de gezondheid ernstig aan; dit vraagt om strengere regels voor (vee-)industrie en het verkeer.
- Meer plantaardig eten is goed voor klimaat, milieu, dieren en mensen. De provincie stimuleert de productie en consumptie van plantaardig voedsel.
- Dieren in het wild worden met rust gelaten. De provincie staat geen jacht toe, maar zet in op diervriendelijke, preventieve maatregelen om schade en aanrijdingen te voorkomen.
- Stop de verdroging van unieke natuurgebieden zoals de Brabantse Wal.

*Bekijk het volledige verkiezingsprogramma op
noordbrabant.partijvoordedieren.nl*

**Christen
Unie**

SGP

*"Het kan niet zo zijn dat de
veehouderijsector moet bloeden en
de industrie uit de wind wordt
gehouden"*



Hermen Vreugdenhil

Lijsttrekker & woordvoerder landbouw

Standpunten over boeren

- De provincie moet meer geld vrijmaken voor natuurinclusieve landbouw, agrarisch natuur- en akkerrandenbeheer en ondersteuning van provinciale natuurorganisaties.
- De provincie geeft een structurele vergoeding aan natuurbeheerorganisaties van € 17,00 per hectare voor toezicht in de natuurgebieden.
- De termijn waarop boeren moeten voldoen aan de aangescherpte stikstofmaatregelen voor boeren worden verlengd.
- Om de opkomst van de regionale kringlooeconomie te stimuleren neemt de provincie het initiatief voor een programma "Eet uit je streek".
- De ChristenUnie-SGP wil een deltaplan Biodiversiteit opstellen in samenwerking met natuurbeheerders en de agrarische sector. Dit is noodzakelijk omdat verschillende maatregelen en milieubelastingen leiden tot een zorgwekkende verkleining van de biodiversiteit.
- Er moet aandacht zijn voor een goede mestverwerking. De ChristenUnie-SGP stimuleert dat mestoverschotten worden verwerkt in de eigen regio. Het is niet gewenst dat Brabantse bedrijven op grote schaal mest verwerken van bedrijven buiten de provincie.

Bekijk het volledige verkiezingsprogramma op noordbrabant.christenunie.nl

Lokaal Brabant



“De agrarische sector speelt een belangrijke rol in het beheer van het buitengebied en bij het oplossen van stedelijke vraagstukken.”



Wil van Pinxteren

Lijsttrekker

Standpunten over boeren

- Strenge eisen aan boeren dienen gepaard te gaan met ondersteunende maatregelen. boeren moeten de tijd krijgen om hun bedrijfsvoering aan te passen. Dan wel geleidelijk te stoppen met hun huidige activiteiten en grote desinvesteringen te voorkomen.
- Geen nieuwe vestigingen of uitbreidingen van bedrijven met intensieve veeteelt zonder aantoonbare aanzienlijke milieuwinst.
- Zonnepanelen op o.a. agrarische daken en geen windmolens.
- Verkorten van de keten van land naar klant, met een verbetering van de toegevoegde waarde voor de producenten is voor Lokaal Brabant een uitgangspunt.
- De provinciale economie is meer dan ICT, agrifood en andere innovatieve werelden. Het is ook de wereld van ons MKB, de ZZP-er, onze agrariërs en onze vaklui en ambachtsslieden.

Bekijk het volledige verkiezingsprogramma op www.lokaal-brabant.nl

Jonge **Brabantse** boeren en tuinders
zijn de **voedselmakers** van morgen.
Dat is iets om **zuinig** op te zijn!